

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV

Povzetek predhodnega mnenja Evropskega nadzornika za varstvo podatkov o pregledu direktive o zasebnosti in elektronskih komunikacijah (direktiva o e-zasebnosti) (2002/58/ES)

(Celotno besedilo tega mnenja je na voljo v angleščini, francoščini in nemščini na spletišču Evropskega nadzornika za varstvo podatkov (ENVP) www.edps.europa.eu.)

(2016/C 378/09)

POVZETEK

V tem mnenju je opisano stališče ENVP o ključnih vprašanjih, povezanih s pregledom Direktive 2002/58/ES o zasebnosti in elektronskih komunikacijah (direktiva o e-zasebnosti), kot odziv na zahtevo Evropske komisije.

Potrebujemo nov pravni okvir za e-zasebnost, vendar mora biti ta pametnejši, jasnejši in močnejši: potrebujemo večjo jasnost, vendar tudi boljše izvajanje. Potrebujemo ga za zagotovitev zaupnosti svojih sporočil, tj. temeljne pravice iz člena 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Poleg tega potrebujemo določbe za dopolnitev in po potrebi podrobnejšo določitev varstva na podlagi splošne uredbe o varstvu podatkov. Ohranjati moramo tudi sedanjo visoko raven varstva, ko direktiva o e-zasebnosti določa podrobnejše zaščitne ukrepe kot splošna uredba o varstvu podatkov. Za e-zasebnost bi morale biti na voljo opredeljene splošne uredbe o varstvu podatkov, njenega ozemeljskega področja uporabe ter mehanizmov za sodelovanje med organi kazenskega pregona in za skladnost, pa tudi možnost zagotovitve prilagodljivosti in smernic.

Področje uporabe novega pravnega okvira je treba razširiti. Pri tem je treba upoštevati tehnološke in družbene spremembe ter zagotoviti, da je posameznikom zagotovljena enaka raven varstva za vse funkcionalno enakovredne storitve, ne glede na to, ali se zagotavljajo, na primer, prek tradicionalnih telefonskih družb, storitev prenosa govora po internetnem protokolu ali aplikacij za pošiljanje sporočil prek mobilnega telefona. Dejansko je treba iti še dlje in zaščititi ne le „funkcionalno enakovredne“ storitve, temveč tudi storitve, ki nudijo nove možnosti za komunikacijo. Nova pravila bi morala še naprej nedvoumno obsegati komunikacijo med napravami v okviru interneta stvari, ne glede na vrsto uporabljenega omrežja ali komunikacijske storitve. Poleg tega bi morala zagotoviti varovanje zasebnosti sporočil uporabnikov na vseh javno dostopnih omrežjih, vključno s storitvami Wi-Fi v hotelih, kavarnah, trgovinah, na letališčih, na omrežjih, ki jih nudijo bolnišnice pacientom in univerze študentom, ter na vstopnih točkah, ki jih ustvarijo javne uprave.

Obstajati mora dejansko soglasje, da se uporabnikom prostovoljno ponudi izbira, kot zahteva splošna uredba o varstvu podatkov. Odpraviti bi bilo treba „zidove s piškotki“. Razen jasnega nabora izjem (kot je analitika prve stranke) se sporočilom ne bi smelo slediti in jih spremljati brez prostovoljne privolitve, bodisi z uporabo piškotkov, prstnih odtisov naprav ali drugih tehnoloških sredstev. Uporabniki morajo imeti tudi uporabnikom prijazne in učinkovite mehanizme za dajanje ali preklic soglasja v brskalniku (ali drugi programski opremi ali operacijskem sistemu).

Za boljše varovanje zaupnosti elektronskih sporočil je treba ohraniti in okrepiti tudi veljavno zahtevo glede soglasja za podatke o prometu in lokaciji. Področje uporabe te določbe bi bilo treba razširiti za vključitev vseh in ne le tradicionalnih telefonskih družb in ponudnikov internetnih storitev.

Nova pravila bi morala tudi jasno omogočati uporabnikom, da za zaščito svojih elektronskih sporočil uporabljajo neprekinjeno šifriranje (brez „stranskih vrat“). Treba bi bilo prepovedati dešifriranje, obratno inženirstvo ali spremljanje sporočil, zaščiteneh s kodo.

Nazadnje bi morala nova pravila o e-zasebnosti ščititi pred neželenimi sporočili ter bi jih bilo treba posodobiti in okrepiti tako, da bi se zahtevalo predhodno soglasje prejemnikov za vse vrste neželenih elektronskih sporočil, ne glede na sredstvo.

I. UVOD IN OZADJE

To predhodno mnenje (mnenje) je odziv na zahtevo Evropske komisije (Komisija) Evropskemu nadzorniku za varstvo podatkov (ENVP) kot neodvisnemu nadzornemu in svetovalnemu organu, naj predloži mnenje o pregledu direktive o e-zasebnosti ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Ref. Ares(2016)2310042 – 18.5.2016.

Posvetovanje z ENVP je potekalo hkrati z javnim posvetovanjem, ki ga je organizirala Komisija in ki je trajalo do 5. julija 2016 ⁽¹⁾. Komisija je zaprosila tudi za mnenje delovne skupine za varstvo podatkov iz člena 29 (WP29), h kateremu je kot redni član te skupine prispeval tudi ENVP ⁽²⁾.

To mnenje vsebuje predhodno stališče ENVP o pregledu direktive o e-zasebnosti, osredotoča pa se na vprašanja, pri katerih je Komisija izrecno zahtevala njegovo mnenje. Mnenje pomeni tudi prispevek ENVP k javnemu posvetovanju in lahko kot tako obravnava tudi druga vprašanja, ki jih Komisija ni izrecno zahtevala v svoji zahtevi za mnenje. Zagotovimo lahko tudi dodatne nasvete glede nadaljnjih stopenj zakonodajnega postopka.

Pregled direktive o e-zasebnosti je ena ključnih pobud strategije za enotni digitalni trg ⁽³⁾, namenjena okrepitvi zaupanja v digitalne storitve v EU in njihove varnosti z osredotočanjem na zagotavljanje visoke ravni varstva za državljane in enakih konkurenčnih pogojev za vse tržne akterje v EU.

Pregled je namenjen posodobitvi in nadgradnji direktive o e-zasebnosti v okviru širših prizadevanj za zagotovitev celovitega in usklajenega pravnega okvira za varstvo podatkov v Evropi. Direktiva o e-zasebnosti podrobno opredeljuje in dopolnjuje Direktivo 95/46/ES ⁽⁴⁾, ki bo nadomeščena z nedavno sprejeto splošno uredbo o varstvu podatkov ⁽⁵⁾. Direktiva o e-zasebnosti določa posebna pravila, njen glavni cilj pa je zagotoviti zaupnost in varnost elektronskih sporočil. Varuje tudi zakonite interese naročnikov, ki so pravne osebe.

XI. SKLEPNE UGOTOVITVE

Pomembnost zaupnosti sporočil, kot je določena v členu 7 Listine, se povečuje z vedno večjo vlogo, ki jo imajo elektronska sporočila v naši družbi in gospodarstvu. Zaščitni ukrepi, opisani v tem mnenju, bodo imeli ključno vlogo pri zagotavljanju uspeha dolgoročnih strateških ciljev Komisije, opisanih v strategiji za enotni digitalni trg.

V Bruslju, 22. julija 2016

Giovanni BUTTARELLI

Evropski nadzornik za varstvo podatkov

⁽¹⁾ Glej <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/public-consultation-evaluation-and-review-privacy-directive>. Vprašalnik je na voljo na naslovu: <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/EPRIVACYReview2016>.

⁽²⁾ Mnenje delovne skupine za varstvo podatkov iz člena 29 3/2016 o oceni in pregledu direktive o e-zasebnosti (2002/58/ES) (WP240), sprejeto 19. julija 2016.

⁽³⁾ Strategija za enotni digitalni trg, Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 6. maja 2015, COM(2015) 192 final, na voljo na naslovu: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015DC0192&from=SL>.

⁽⁴⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL L 281, 23.11.1995, str. 31).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).